

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

**СХОДОЗНАВСТВО.
АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідиомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англiцизм, напiвкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивніе словообразовательніе модели китайского языка на материале названий фруктов и овощей.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Гльницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Поміляйко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокomпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній».....	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві.....	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

Под «бамбуковой лошадкой» подразумевается игрушка, с которой раньше развлекались дети: голова лошади, прикрепленная к палке.

黄口小儿 (huángkǒu xiǎoér) – желторотый юнец (молокосос, сопляк).

Этот чэньюй имеет ещё один вариант написания – 黄口孺子 (huángkǒu rúzi). Выражение обычно носит негативный окрас и описывает невежественных юнцов [2].

三灾八难 (sān zāi bā nàn) — три беды, восемь несчастий (обр. о чередности несчастий).

Эта идиома применима к людям всех возрастных категорий, но чаще всего к детям, которые часто страдают от различных недугов и болезней.

六尺之孤 (liù chǐ zhī gū) — сирота ростом шесть чи (несовершеннолетний сирота).

Иероглифом 孤 (gū) в древнем Китае описывали человека, потерявшего своего отца, а иероглиф 尺 (chǐ) являлся мерой длины. 6 приблизительно равнялись 144 см – среднестатистический рост ребёнка. Таким образом, эта идиома описывала детей-сирот.

Можно сказать, что идиом, непосредственно имеющих в своем составе концепты «ребенок», «сын» не представлены очень широко. Большинство, так или иначе, связаны с их воспитанием и взаимоотношениями с родителями. Некоторые из них описывают физические или личностные качества детей. Не все из приведённых выше чэньюй регулярно употребляются в разговорной речи, но каждый является частью и отражением китайской культуры.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Войцехович, И.В. Практическая фразеология современного китайского языка: учебник / И.В. Войцехович. – М.: АСТ; Восток–Запад, 2007. – 509 с.
2. Наумова Т.В. Сыновья почтительность (Конфуций о древнекитайской культуре сыновней почтительности как об одной из основ государственного устройства). Дискурс-Пи. – 2004. – Т. 4. – № 1. – С. 26–27.
3. Ниннин Го. Лингвокультурные аспекты китайской фразеологии. Вестник ТГУ. – 2013. – Вып. 2 (118). – С. 166–168.
4. Электронное научное издание «Ученые заметки ТОГУ», 2017, Том 8, № 1(2), С. 117 – 123.

РОЗКРИТТЯ КОНЦЕПЦІ «МУЖНІСТЬ» У КИТАЙСЬКИХ ІМЕНАХ

Водолажський Данііл Олексійович, студент 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: С.С. Науменко

Ще в книзі змін 易经 звертали увагу, що спочатку треба вказувати прізвище, а вже потім ім'я. Зараз громадяни Китаю мають право обирати або прізвище матері, або батька, частіше другий варіант превалює у повсякденному житті. Найпоширенішими прізвищами є 李, 王, 张, 刘.

Згідно з народними легендами, 李 походить від прізвища одного чиновника з стародавніх часів. У той час 王 набуло популярності через те, що 王 був найменуванням голови держави.

Тепер перейдемо саме до чоловічих імен. Майже ніяких обмежень під час обрання імені не існує, батьки цілком можуть дати своїй дитині таке ім'я, яке їм до вподоби. Існує багато вірувань, що ім'я матиме великий вплив на долю їх дитини, саме тому ми можемо дізнатися, яку долю бажали батьки при народженні. Чоловічі імена часто містять у собі ієрогліфи, що передають назви природних явищ або тварин, що символізують мужність та гострий розум. Сам ієрогліф, що позначає ім'я - 名 поєднує у собі дві графеми: вечір та рот, тобто, коли темно ми повинні дізнатися хто стоїть перед нами. Також варто нагадати, що

навіть існувала традиція ритуальної зміни імені, нове ж могло бути пов'язане з родом діяльності [3].

В іменах 宋国建 та 宋 являється назвою царства за часів династії Чжоу. 国 у перекладі "державна", у той час як 建 має значення "будувати". Можемо припустити, що ім'я має надавати сили та стійкості своєму носію, адже зміст імені натякає саме на ці чесноти.

Якщо візьмемо ім'я 陈俊轩, тоді знов побачимо, що 陈 є назвою стародавнього царства. Стосовно 俊, то це кмітливість, тим часом 轩 використовують в ієрогліфах для показання чогось великого та високого. Напевно, батьки бажали, щоб їх дитина була розумною.

Цікавим є поєднання у 王晓狄. Де 晓 має значення "знання", а 狄 може походити з назви стародавньої етнічної групи, що мешкала на півночі Китаю.

Власник імені 高玺 ховає в імені такі слова, як "високий" та "імператорська печатка". У той час є ім'я 唐立, де перший ієрогліф позначає на назву старинної династії, а другий має значення "стояти", розглянувши ці два приклади, можемо прийти до висновку, що давати хлопчику ім'я, яке буде мати хоч якесь відношення до держави або історії - це досить популярна тенденція. Але так було не завжди. Ще у "Цзуо Чжуань", стародавня проза стосовно періоду "Весен і Осеней", що є цінним джерелом інформації про етикет того періоду, було вказано, що не можна давати ім'я пов'язане з назвою держав, хвороб, певних географічних об'єктів та ритуальних предметів. Вважалося, що не треба торкатися важливих речей [1].

В китайців зараз майже немає обмежень, тому ім'я часто буває обраним за наступними принципами: назви квітів (частіше у жіночих іменах). Тут можна навести приклад імені 春花, що означає "весіння квітка", 秀英, що перекладається як "талановита квітка", назви дерев: 梅丽, тобто "гарна слива", назви природних явищ, як ми можемо побачити у таких прикладах, як: 雪, "сніг", та 雨, "дощ", назви тварин, прикладом може бути ім'я 王远豹, що має ієрогліф 豹, тобто "леопард", імена, що подібні до іноземних: 安德烈 - Андрій та 爱德华 - Едвард, одні з перших імен, що зустрічаються у підручниках з китайської мови, імена, що можуть характеризувати епоху. Так, наприклад, в імені 赵钰, 赵 позначає назву регіону, а 钰 дослівно перекладається, як "метал" або "рідкий скарб", висловлювання або незвичні імена з літератури. Наприклад: 贾宝玉 з роману "Сон у червоному теремі" [2].

Отже, ми можемо зробити висновок, що китайці дуже обережно ставляться до обрання імені для своєї дитини. Як ми вже побачили дівчатам часто дають імена, пов'язані з красою, а хлопці отримують імена, пов'язані з силою духа та мужністю. Культура обрання імені набула дуже великої кількості цікавих фактів ще з давніх часів, саме тому мешканці Китаю так шанують її.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крюков М.В., Решетов А.М. Китайцы // Системы личных имён у народов мира. — М.: Наука, 1989. — С. 164-170.
2. Цзиньлин, Ван. Обращение в типологически различающихся языках : На материале рус. и кит. яз. : диссертация ... кандидата филологических наук : 10.02.20. — Волгоград, 1996. — С. 157. — 239 с.
3. Goh Kheng Chuan та Goh Kheng Yew//Book of Chinese Names: A Guide to Auspicious and Elegant Names-1999.